

امتحان آزمون

۱۴۰۲/۱/۲۱

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱) دوره دوم متوسطه پایه دهم انسانی

شماره داوطلبی: ..... نام و نام خانوادگی: .....
مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه کتبه سوال: ۵۵

مدرسه: ..... گروه آزمایش: علوم انسانی تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی:

ردیف	نام درس	تعداد سؤالات	مدت پاسخگویی (دقیقه)
۱	ریاضیات	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۱	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۲۱	۲۵ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۲۲	۲۵ دقیقه
۵	تاریخ	۲۶	۵۵ دقیقه
۶	جغرافیا	۵۵	۶۵ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی	۶۶	۷۵ دقیقه
۸	مناظرات	۲۶	۸۵ دقیقه

داده	۶	۸	۱۰	۱۲	۱۴
فراوانی	۳	۲	۴	۶	۱

۱- واریانس داده‌های آماری مربوط به جدول فراوانی زیر چه قدر است؟

- (۱) $\sqrt{6}$
 (۲) ۶
 (۳) ۱۲
 (۴) ۳۶

۲- اگر واریانس داده‌های آماری $x_1, x_2, \dots, x_5$ برابر با صفر باشد، انحراف معیار داده‌های $x_1 + 1, x_2 + 2, \dots, x_5 + 5$ چه قدر است؟

- (۱) صفر
 (۲) ۲
 (۳) $\sqrt{2}$
 (۴) $\frac{1}{2}$

۳- میانگین محیط و مساحت ۱۰ مربع به ترتیب برابر با ۱۲ و ۱۰ می‌باشد. واریانس طول اضلاع این مربع‌ها چه قدر است؟

- (۱) ۱۰
 (۲) ۲۰
 (۳) ۳۷
 (۴) ۱

۴- اگر داده‌های آماری ۵، ۷، ۲، ۵، ۶، ۸، ۷ و ۲ را با نمودار جمع‌های نمایش دهیم، واریانس داده‌های داخل جعبه چه قدر است؟

- (۱) ۱
 (۲) $\frac{1}{\sqrt{2}}$
 (۳) $\frac{1}{2}$
 (۴) $\frac{1}{4}$

۵- اگر میانگین داده‌های ۵، ۷، ۲، ۵، ۶، ۸، ۷ و ۲ را با ۵ برابر باشد، ۷۵ درصد داده‌ها از کدام عدد بیشتر است؟

- (۱) ۲
 (۲) ۵/۵
 (۳) ۷
 (۴) ۸/۵

۶- تقریباً ۹۶ درصد داده‌های آماری نرمال در فاصله ۶ تا ۱۴ قرار می‌گیرند. واریانس داده‌ها چه قدر است؟

- (۱) ۲
 (۲) ۴
 (۳) ۱۰
 (۴) ۵

۷- اگر در بین داده‌ها، داده پرت وجود داشته باشد، کدام معیار برای سنجش پراکندگی داده‌ها مناسب‌تر است؟

- (۱) دامنه تغییرات
 (۲) IQR
 (۳) واریانس
 (۴) انحراف معیار

۸- برای نمایش داده‌های کیفی کدام نمودار مناسب‌تر است؟

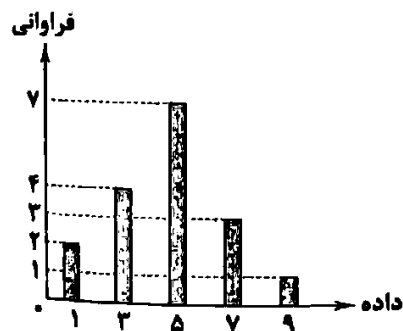
- (۱) پراکنش نگاشت
 (۲) نقطه‌ای
 (۳) دایره‌ای
 (۴) جمع‌های

۹- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر مربوط به تعداد فرزندان ساکنین یک مجتمع، زاویه مربوط به تعداد ساکنین با ۲ فرزند چه قدر است؟

- (۱) 72°
 (۲) 36°
 (۳) 46°
 (۴) 54°

۱۰- با توجه به نمودار میله‌ای مقابل، دامنه میان چارکی چه قدر است؟

- (۱) ۳
 (۲) ۷
 (۳) ۸
 (۴) ۴

۱۱- کدام گزینه کامل‌کننده جای خالی عبارات زیر است؟

الف) اگر معیارهای اندازه‌گیری ..... اقتصادی، یعنی رشد تولید ناخالص داخلی را با معیارهای اندازه‌گیری ..... و سایر شاخص‌ها ترکیب کنیم، تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور به دست می‌آوریم.

ب) در گزارش توسعه انسانی، ایران در رتبه ..... و جزء کشورهای با توسعه یافته‌گی ..... به شمار می‌رود.

(۱) الف: توسعه - درآمد ملی ب: ۶۵ - پایین

(۲) الف: رشد - نابرابری درآمدی ب: ۶۷ - متوسط

(۳) الف: توسعه - درآمد ملی ب: ۶۷ - متوسط

(۴) الف: رشد - نابرابری درآمدی ب: ۶۵ - بالا

۱۲- میزان کل تولید کشوری در سه سال پیاپی به ترتیب، سال اول ۶۰۰، سال دوم ۷۳۰ و سال سوم ۹۰۰ هزار میلیارد تومان بوده است. با انتخاب سال اول به عنوان سال پایه، میزان کل تولید برحسب سال پایه برابر است با سال اول ۶۰۰، سال دوم ۷۰۰ و سال سوم ۸۴۰. براساس این محاسبات به ترتیب:

الف) مقدار افزایش قیمت در سال دوم چقدر است؟

ب) کدام عدد مربوط به افزایش قیمت سال سوم است؟

ج) افزایش میزان تولید سال سوم به نسبت به سال اول چقدر است؟

(۱) الف: ۳۰ ب: ۱۴۰ ج: ۲۴۰

(۲) الف: ۳۰ ب: ۶۰ ج: ۲۴۰

(۳) الف: ۱۰۰ ب: ۱۴۰ ج: ۱۴۰

(۴) الف: ۱۰۰ ب: ۱۴۰ ج: ۳۴۰

۱۳- کدام گزینه در رابطه با مفهوم، معنا و تعریف اصطلاحات اقتصادی نادرست است؟

الف) با فرض این‌که هر تولید داخلی، درآمدی را برای تولیدکنندگان آن ایجاد کرده است، می‌توان درآمد داخلی را نیز معادل تولید داخلی دانست.

ب) وقتی همه کالاها را به ارزش پولی که از بازار به دست آمده برگردانیم، صرف‌نظر از ابعاد و اندازه و وزن، هر کالا با ارزشی که در بازار داشته، در محاسبه مقدار تولید، لحاظ خواهد شد.

ج) با محاسبه ارزش کل کالاهای نهایی، خود به خود ارزش کالاهای واسطه‌ای که در آن به کار رفته است، حذف شده و از محاسبه مجدد آن‌ها جلوگیری می‌شود.

د) تولید ناخالص داخلی ایران، جمع تمام تولیداتی است که شرکت‌ها و افراد ایرانی در آن‌ها فعالیت می‌کنند.

(۱) الف - ب - ج (۲) ب - د (۳) ج - د (۴) الف - ج - د

۱۴- جدول زیر بیانگر ارقام درآمدی است که در طول یک سال نصیب یک جامعه فرضی شده است. چنان‌چه جمعیت این کشور ۵۰ میلیون نفر باشد، در این صورت:

درآمد صاحبان املاک و مستغلات	۱۳۰ میلیارد ریال
سود شرکت‌ها و مؤسسات	۸۰ میلیارد ریال
درآمد حقوق‌بگیران	$\frac{2}{3}$ مجموع درآمد ردیف‌های (۴) و (۵)
درآمد صاحبان سرمایه	۶۰ میلیارد ریال
درآمد صاحبان مشاغل آزاد	۱۲۰ میلیارد ریال
دستمزدها	$\frac{1}{3}$ مجموع درآمد ردیف‌های (۱) و (۲)

الف) درآمد ملی در این جامعه چقدر است؟

ب) درآمد سرانه در این جامعه چقدر است؟

(۱) الف: ۷۵۰ میلیارد ریال ب: ۱۲,۰۰۰ ریال

(۲) الف: ۵۸۰ میلیارد ریال ب: ۱۶,۶۰۰ ریال

(۳) الف: ۸۰۰ میلیارد ریال ب: ۱۵,۵۰۰ ریال

(۴) الف: ۵۰۰ میلیارد ریال ب: ۱۶,۵۰۰ ریال

۱۵- کدام گزینه دربر دارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟
 الف) کشورها معمولاً با ..... بیشتر یا به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش می‌دهند و این امر به ..... بیشتر می‌انجامد.
 ب) یکی از منشأهای مهم رشد اقتصادی، افزایش ..... است؛ برای مثال، اگر جمعیت در طول زمان رشد کند، به طور کلی ..... هم افزایش می‌یابد.

ج) رشد اقتصادی، منحنی را به سمت ..... منتقل می‌کند که نشان‌دهنده ..... بیشتر تولید در کشور است.

- ۱) الف: صرفه‌جویی - صادرات به منفع - عرضه نیروی کار ج: چپ و بالا - ارزش
 ۲) الف: سرمایه‌گذاری - درآمد به منفع - عرضه نیروی کار ج: راست و بالا - امکان
 ۳) الف: صرفه‌جویی - صادرات به سرمایه‌گذاری‌ها - درآمد ملی ج: چپ و بالا - ارزش
 ۴) الف: سرمایه‌گذاری - درآمد به سرمایه‌گذاری‌ها - درآمد ملی ج: راست و بالا - امکان

۱۶- جدول زیر مربوط به وضعیت توزیع درآمد کشور A در سال ۱۳۸۰ است. براساس شاخص دهک‌ها، اگر:

۲	سهم دهک اول	۱
۴/۵	سهم دهک دوم	۲
۶	سهم دهک سوم	۳
؟	سهم دهک چهارم	۴
؟	سهم دهک پنجم	۵
۱۰	سهم دهک ششم	۶
۱۲/۵	سهم دهک هفتم	۷
؟	سهم دهک هشتم	۸
؟	سهم دهک نهم	۹
؟	سهم دهک دهم	۱۰
صد درصد جمعیت کشور		صد درصد درآمد ملی

تفاوت سهم دهک اول و چهارم: ۵

تفاوت سهم دهک پنجم و هفتم: ۴

تفاوت سهم دهک دوم و هشتم: ۹/۵

تفاوت سهم دهک چهارم و دهم: ۱۳

سهم دهک چهارم، پنجم، هشتم، نهم و دهم به ترتیب چند درصد است؟

۱) ۴/۵ - ۷/۵ - ۱۱ - ۱۴/۵ - ۱۸/۵

۲) ۶ - ۷ - ۱۲ - ۱۶/۵ - ۱۸

۳) ۷ - ۸/۵ - ۱۴ - ۱۵/۵ - ۲۰

۴) ۴ - ۷ - ۶/۵ - ۱۲ - ۲۳/۵

۱۷- کدام گزینه متضمن پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) نتایج پرداخت خمس چیست؟

ب) در برنامه‌ریزی‌های مالی باید به چه نکاتی در خصوص خمس دقت بکنیم؟

۱) الف: رونق فعالیت‌های اقتصادی - کمک به عالمان دینی - کاهش فاصله طبقاتی به درآمدها و هزینه‌هایمان را به صورت جداگانه محاسبه کنیم

۲) الف: توزیع مجدد ثروت - کمک به عدالت اقتصادی - کمک به افراد ناتوان به درآمدها و هزینه‌هایمان را به صورت جداگانه محاسبه کنیم.

۳) الف: رونق فعالیت‌های اقتصادی - کمک به عالمان دینی - کاهش فاصله طبقاتی به سال مالی خود را مشخص کنیم.

۴) الف: توزیع مجدد ثروت - کمک به عدالت اقتصادی - کمک به افراد ناتوان به سال مالی خود را مشخص کنیم.

۱۸- جدول زیر مخارج سالیانه شخصی را نشان می‌دهد که ماهیانه مبلغ ۲۵ میلیون تومان درآمد دارد. با توجه به اطلاعات جدول به سؤالات زیر پاسخ دهید.

الف) مجموع کل مخارج ماهیانه این فرد چند میلیون تومان است؟

ب) اگر مقدار سرمایه‌گذاری‌های این فرد برابر با ۸۰ میلیون تومان باشد، مقدار پس‌انداز سالیانه این شخص، چند میلیون تومان است؟

ج) مقدار خمس پرداختی این فرد چند میلیون تومان است؟

۱) الف: ۱۴/۸۵. ب: ۸۱ ج: ۱۵

۲) الف: ۲۱ ب: صفر ج: ۱۳

۳) الف: ۱۶ ب: ۴۳ ج: ۱۸/۴

۴) الف: ۱۳/۴۶ ب: ۵۸/۵ ج: ۱۱/۷

۸۲	اجاره
۲/۵	قبوض
۰/۵	نگهداری
۸	بنزین
۱۲	استهلاک
۰/۵	بیعه
۳۸	غذا
۱۸	سایر

۱۹- کدام گزینه متضمن پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) مراحل بودجه‌بندی به چه شکل است؟

ب) مدیریت کدام نوع هزینه‌ها آسان‌تر است؟

۱) الف: مشخص کردن همه درآمدها - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌ها - کاهش هزینه‌های غیرضروری و شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد ب: پیش‌بینی‌پذیر و ثابت

۲) الف: ثبت هزینه‌ها در جدول به صورت تفکیک‌شده - حذف هزینه‌های غیرضروری - افزایش درآمدها - پیش‌بینی هزینه‌های آینده ب: هزینه‌های ضروری

۳) الف: ثبت هزینه‌ها در جدول به صورت تفکیک‌شده - حذف هزینه‌های غیرضروری - افزایش درآمدها - پیش‌بینی هزینه‌های آینده ب: هزینه‌های دورهای

۴) الف: مشخص کردن همه درآمدها - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌ها - کاهش هزینه‌های غیرضروری و شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد ب: هزینه‌های متغیر و غیرضروری

۲۰- ویژگی قابل پیش‌بینی و برنامه‌ریزی بودن یک هزینه به چه معناست؟

۱) هزینه‌هایی که در یک بازه زمانی مشخص (مثلاً یک هفته) تکرار می‌شوند و مبلغ هزینه، هر بار ثابت است.

۲) هزینه‌های پیش‌بینی‌پذیر ضروری هستند و نمی‌توان آن‌ها را به راحتی تغییر داد و قابلیت حذفشان وجود ندارد.

۳) اگر وقوع یک هزینه و مبلغ حدودی آن احتمالی باشد، آن هزینه پیش‌بینی‌پذیر است، اما اگر وقوع آن دورهای باشد آن هزینه پیش‌بینی‌ناپذیر است.

۴) اگر بتوان وقوع یک هزینه و مبلغ حدودی آن را پیش‌بینی کرد و برایش برنامه‌ریزی انجام داد، آن هزینه پیش‌بینی‌پذیر است، اما اگر وقوع آن اتفاقی و ناگهانی باشد، آن هزینه پیش‌بینی‌ناپذیر است.

علوم و فنون ادبی

۲۱- در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های شعر فارسی در «نیمة دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم» اشاره شده است؛ به جز _____.

۱) بسیاری از شاعران در این دوره، از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز می‌کردند.

۲) یکی از ویژگی‌های شعر این دوره، تأثیرپذیری بعضی از شاعران، از ادبیات و مضامین شُعرای عرب است.

۳) تفاوت عمده سبک شعر در این دوره با شیوة شاعری پیش از آن، مقدمه ظهور «سبک هندی» در شعر فارسی شد.

۴) پایه‌های ورود اندیشه‌های عرفانی به شعر فارسی، در این دوران گذاشته شد.

۲۲- در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های نثر «سده‌های پنجم و ششم» اشاره شده است؛ به جز _____.

۱) استفاده از آرایه‌های ادبی؛ مانند: موازنه، سجع، مراعات نظیر، تشبیه و ... آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان

۲) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی؛ افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی

۳) کاربرد آیات، احادیث و اشعار در متن؛ استفاده از ترکیبات دشوار

۴) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و منغولی و اصطلاحات علمی و فنی؛ رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی

۲۳- نثرنویسی با ویژگی‌هایی که در متن زیر می‌بینید در چه قرن‌ی رواج یافت؟

«بازرگانی بود بسیار مال و او را فرزندان در رسیدند و از کسب و تجارت اعراض نمودند و دست اسراف به مال او دراز کردند. پدر، موعظت و ملامت ایشان واجب دید و در انای آن گفت که: ای فرزندان، اهل دنیا، جویان سه ژتبت‌اند و بدان نرسند، مگر به چهار خصلت؛ لقا آن سه که طالب آنند، فراخی معیشت است و رفعت منزلت، و رسیدن به ثواب آخرت؛ و آن چهار که به وسیلت آن بدین اعراض توان رسید، الفتن مال است از وجه پسندیده و ...»

۱) قرن چهارم   ۲) اوایل قرن پنجم   ۳) اواخر قرن پنجم   ۴) قرن ششم

۲۴- کدام گزینه از نظر سبکی به اشعار قرن پنجم و ششم نزدیک‌تر است؟

۱) عالم بهشت گشته عنبرسرسشت گشته   کاشانه زشت گشته صحرا چو روی حورا

۲) نوبهار آمد و آورد گل تازه‌فراز   می خوش‌سوی فرلز آور و بربرط بنواز

۳) باده صافی و پالوده و روشن چو گلاب   ساقی دلبر و شایسته و شیرین چو شکر

۴) نقد صوفی نه همه صافی بی‌غش باشد   ای بسا خرگه که مستوجب آتش باشد

۲۵- کدام ویژگی سبکی در «چهارمقاله نظامی عروضی» برجسته لیست؟

(۱) استفاده از ترکیبات دشوار

(۲) حذف افعال به قرینه

(۳) استفاده از آرایه‌های ادبی؛ مانند: موازنه، سجع، مراعات نظیر، تشبیه و ...

(۴) پرهیز از آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان

۲۶- کدام گزینه را می‌توان مصداقی برای ویژگی فکری «رواج هجو در شعر» دانست؟

(۱) از مدح و هجو و هزل و طمع شسته‌ام ورق

(۲) خسود را ز سسخوران شسماری

(۳) هست شش ماه که از بهر دعاگویی تو

(۴) در کوچه ظرافت عمری دواندم از جهل

۲۷- با توجه به نوع به کارگیری ردیف و قافیه در سبک عراقی، کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) ناگهان پرده برانداخته‌ای یعنی چه؟

(۲) مرا چشمی است خون‌افشان ز دست آن کمان‌ابرو

(۳) می‌فکن بر صف رندان نظری بهتر از این

(۴) مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود

۲۸- «کشف‌الاسرار و عده‌الابرار» اثر کیست؟

(۱) ابوالمعالی نصرالله منشی

(۲) ابوالفضل میبیدی

۲۹- در کدام گزینه، قافیه فاقد «حروف الخاقی» است؟

(۱) جز تو کس نیست اندر این خانه

(۲) در هیچ زمین و هیچ فرسنگی نیست

(۳) بر خاک من آن غریب خاکی

(۴) زلف را بر هر دو رخ جا می‌کنی

۳۰- «قاعده ساخت قافیه» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) شهبوارانی که فتح قلعه دین کرده‌اند

(۲) مست زیر بار محمل می‌رود

(۳) پرده‌دار و حاجب و دربان نمی‌باشد مرا

(۴) چه شد که دامن یار از کفم رها گردید؟

۳۱- حروف قافیه کدام بیت «مصوت + صامت + صامت» است؟

(۱) بارخ و زلف تو دل را روز بازار امشب است

(۲) دلم که چون سر زلف تو می‌رود بر باد

(۳) مکن ملامت دردی‌کشان پاده‌پرست

(۴) تو بر دردی و دیده بدخواه بر در است

۳۲- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

(۱) او دلنی در بیکر آدم نه‌نهاد

(۲) تپش می‌کنند زنده‌تر زندگی را

(۳) ز درد، چهره محال است مرد زرد کند

(۴) علم چندان که بیشتر خوانی

پند و نصیحت است سراسر کلام من

مردک تو کدام شمر داری

خواب را کرده‌ام از دیده خود آواره

کردم در آخر اما کسب ظرافت از تو

مست از خانه برون تاخته‌ای یعنی چه؟

جهان بس فتنه خواهد دید از آن چشم و از آن ابرو

بر در میکند می‌کن گذری بهتر از این

نیود دندان، لا بل چراغ تلبان بود

(۳) خواجه عبدالله انصاری

(۴) نظامی عروضی

چند ترسی ز چشم بیگانیه؟

کز دست غمت نشسته دل تنگی نیست

نالند به دروغ و دردناکی

غارت جان، قصد دل‌ها می‌کنی

التماس همت از دل‌های مسکین کرده‌اند

پای‌کوبان سوی منزل می‌رود

خانه چون آینه، بی مهمان نمی‌باشد مرا

که بسوی گل نتواند ز گل جدا گردید

تا در این سودا برآید جان شیرین بر لب است

به دام عشق درافتاد هر چه بادا باد

که جای عقل نباشد دماغ عاشق مست

بر در چه باک دشمن اگر دوست در بر است؟

او نقاب از طلعت آدم گشاد

تپش می‌دهد سال و پسر زندگی را

چه لایق است که اظهار درد مرد کند

چون عمل در تو نیست، نادانی

۳۲- قافیه کدام بیت نادرست است؟

چون خصم آمد به روپهی ماتم
شاید که به صدق عشق دعوی نکند
هستند ہی قطره اهی غمناک
و اندر پس و پیش خلق نیکوگو باش

(۱) خود را به مقام شیر می دانستم
(۲) مجنون اگر احتمال لیلی نکند
(۳) خلقان همه بر درگهت ای خالق پاک
(۴) گر قرب خدا می طلبی دل جو باش

۳۳- قافیه کدام بیت، براساس «قاعده (۲)» ساخته شده است؟

وان ولئی کم از او، قنبدیل اوست
نور را در مرتبه ترتیبهاست
خود چه بالا بلکه خون بالا بود
هیچ اهلیت به از خوی نکو

(۱) او جو نور است و خرد، جبریل اوست
(۲) وان که زمین قنبدیل کم مشکات ماست
(۳) از حسد می خواست تا بالا بود
(۴) من ندیدم در جهان جست و جو

۳۵- در کدام گزینه به «ناکامی اهل دانش و فضل و هنر» اشاره شده است؟

بس که پر زد در قفس این مرغ از پرواز ماند
مشت خاشاکی ز سیل نوبهاران بازماند
چون رسد در دیگری هر کس که از خود بازماند؟
بلبل ما در قفس از شعله آواز ماند

(۱) عاقبت در سینهام دل از تپیدن بازماند
(۲) رفت ایام شباب و خارخار او نرفت
(۳) مرد حق را چون شناسد زاهد خودناشناس؟
(۴) خامشی «صائب» کلید بستگی های دل است

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأنسب في الترجمة من أو إلى العربية أو المفهوم أو المفردات (۴۲ - ۳۶):

۳۶- «هو أنشأكم من الأرض و استعمرکم فیها»:

(۱) «او شما را از زمین پدید آورد و خواستار آباد کردن آن از شما شد»
(۲) «اوست که در زمین شما را قرار داد و شما در آن به آبادانی پرداختید»
(۳) «او کسی است که شما را از زمین پدید می آورد و شما در آن ماندگار شدید»
(۴) «او شما را در زمین قرار می دهد و شما در آن به آبادانی می پردازید»

۳۷- «تُنقل مشتقات النفط من المصافي إلى محطات الوقود في البلاد بواسطة الناقلات»:

(۱) مشتقات نفت را از پالایشگاه به ایستگاه های سوخت در شهرها با کامیون ها منتقل می کنند
(۲) فرآورده های نفتی از پالایشگاه ها به ایستگاه های سوخت کشور با استفاده از کامیون ها منتقل می شود
(۳) فرآورده های نفتی به واسطه نفتکش ها از پالایشگاه ها به ایستگاه های سوخت در کشور جابجا می شود
(۴) مشتقات نفت را نفتکش ها از پالایشگاه ها به ایستگاه های سوخت شهرها انتقال می دهند

۳۸- «مبيدات الحشرات التي تُستخدم ضدّ الآفات الزراعيّة تؤثر على صحّة الأشخاص الذين يستهلكون الأطعمة»:

(۱) حشره کش ها چیزهایی هستند که ضد آفات زراعی استفاده شده و بر سلامتی اشخاصی که غذاها را می خورند تأثیر بدی گذاشته است
(۲) استفاده از حشره کش ها علیه آفت های کشاورزی بر سلامتی مصرف کنندگان غذا تأثیر می گذارد
(۳) علیه آفت های کشاورزی حشره کش ها را استفاده می کنند که سلامتی افرادی را که غذاها را مصرف می کنند، به خطر می اندازد
(۴) حشره کش هایی که ضد آفت های کشاورزی به کار گرفته می شود، بر سلامتی افرادی که غذاها را مصرف می کنند، تأثیر می گذارد

۳۹- عین الصحيح:

(۱) تُعدّ البكتيريا من المخاطر الخفية في أنابيب المياه؛ بأكثري از خطرات پنهان در لوله های آب است
(۲) تُشاهد السفن إلى جنب ميناء التصدير؛ کشتی ها را کنار بندر صادرات می بینی
(۳) جهاز الإنذار يوجد إنذاراً صوتياً عند حدوث الحريق؛ دستگاه هشدار هنگام رخ دادن آتش سوزی، هشداری صوتی ایجاد می کند
(۴) حفز القمّال بفرأ و وجدوا فيها الماء بعد قليل؛ کارگران چاهی را کردند و در آن کمی آب یافتند

- ۴۰- «در سالن امتحان برای دانش آموزان باز می شود»: عین الصحیح:
- (۱) یَفْتَحُ الطَّلَابُ بَابَ صَالَةِ الْامْتِحَانِ
(۲) یَفْتَحُ بَابَ صَالَةِ الْامْتِحَانِ لِلطَّلَابِ
(۳) اِنْفَتَحَ بَابَ صَالَةِ الْامْتِحَانِ لِلطَّلَابِ
(۴) یَفْتَحُ بَابَ صَالَةِ الْامْتِحَانِ لِلطَّلَابِ
- ۴۱- عین الصحیح عن مفهوم عبارة «تُعرف الأشياء بأضدادها»:
- (۱) فلفل نبین چه ریزه، بشکن ببین چه تیزه!
(۲) (لا تستوی الحسنه و لا السیئة)
(۳) بد ندانی تا ندانی نیک را!
(۴) تا شب نرو، روز به جایی نرسی!
- ۴۲- عین الخطأ في توضیح المفردات:
- (۱) الصیانة: الاستعمال و الاستفادة
(۲) الدوام: ساعة العمل للكمال و الموظفین
(۳) المحطة: مكان وقوف الحافلات و السیارات
(۴) المطاط: مادة كالبزین و التفت و الغازا
- عین الصحیح في الجواب عن الأسئلة التالية (۴۵ - ۴۳):
- ۴۳- عین الخطأ للفراغ:
- (۱) ..... الأُمّ طعاماً لذيذاً في المطبخ (تطبخ)
(۲) ..... هذه المواد من التفتا (صنعت)
(۳) ..... التمارین في الصفا (تكتب)
(۴) ما ..... صوت من العرقا (سمع)
- ۴۴- عین ما فيه نائب الفاعل:
- (۱) الكتاب یُعَلِّمُ الإنسان ما لا یعلِّمُ
(۲) صدیقی لا یشرَبُ الماء البارد
(۳) بالعدل تُعَمِّرُ البلدان!
(۴) هذه شجرة تُعْطِي ثمراً أبيض اللون!
- ۴۵- عین الخطأ من حيث إعراب الأسماء:
- (۱) الطَّلَابُ المؤدِّبِینَ ناجِحونَ في الدروسِ
(۲) رأینا سائِحینَ في ساحة الإمامِ
(۳) المسافرون جالسون في المطارا
(۴) استخرج الفلاحون ماء من بئر القرية

تاریخ

- ۴۶- کدام دوره از تاریخ ایران باستان را باید سرآغاز شکل گیری طبقات اجتماعی و بروز نابرابری های اقتصادی و اجتماعی دانست؟
- (۱) ماد (۲) هخامنشی (۳) اشکانی (۴) ساسانی
- ۴۷- چه تعداد از عبارات های زیر درباره وضعیت و موقعیت گروه ها و طبقات اجتماعی در دوره هخامنشیان صحیح است؟
- الف) با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت.
ب) طبقه ای از اشراف و بزرگان شکل گرفت که علاوه بر امتیازات ویژه اقتصادی، از مقام و منزلت اجتماعی بالاتری برخوردار بود.
ج) خانواده گسترده تحت تاثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی، به تدریج کوچک تر و محدودتر شد.
د) گروه روحانیون نسبت به جنگجویان و کشاورزان در جایگاه اجتماعی بالاتری قرار داشتند.
- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱
- ۴۸- کدام عبارت ها درباره نظام طبقاتی و هرم اجتماعی ایران در عهد ساسانی صحیح است؟
- الف) در این دوره برخلاف دوره های قبل، طبقه حاکم شامل دو گروه نجبای درجه اول و نجبای درجه دوم می شد.
ب) طبقه حاکم، صاحب مشاغل و مناصب عالی رتبه کشوری و لشکری و دارای زمین های فراوان بود.
ج) با توسعه تشکیلات اداری و دیوانی، گروه جدیدی به نام دبیران به طبقه حاکم افزوده شد.
د) طبقه فرودست شامل صنعتگران، بازرگانان، دهقانان و پیشه وران می شد که بار اصلی مالیات ها را بر دوش می کشیدند.
- (۱) الف - د (۲) الف - ج (۳) ب - ج (۴) ب - د
- ۴۹- در پی چه عاملی در عصر باستان، کشت گونه های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهناور سلسله های ایران معمول شد؟
- (۱) ساخت بندهای متعدد به منظور آبیاری زمین ها
(۲) ابتکار ایرانی ها در حفر قنات
(۳) گسترش راه ها و توسعه تجارت
(۴) اقدامات هخامنشیان در زمینه آبادانی زمین های بایر

۵۰- کدام گزینه درباره وضعیت کشاورزی در ایران عهد باستان نادرست است؟

- (۱) بیشتر مردم کشاورز بودند و روستاییان همدا جمعیت ایران را تشکیل می دادند.
- (۲) بیشتر زمین های کشاورزی متعلق به شاه، مقام های حکومتی، اشراف و روحانیون بزرگ بود.
- (۳) تعداد محدودی از کشاورزان بر روی زمین های بزرگان کار می کردند و سهمی از محصول را دریافت می کردند.
- (۴) اغلب صاحبان زمین های کشاورزی در شهرها زندگی می کردند.

۵۱- چه تعداد از گزاره های داده شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل می کند؟

«در دوره اشکانیان ..... دوره هخامنشیان .....»

(الف) برخلاف - تولیدات صنعتی و کارگاهی رونق نداشت.

(ب) هم چون - کالاهای تجاری، محدود و منحصر به اشیای تجملی و گران قیمت بود.

(ج) هم چون - چاپارخانه ها دایر بودند.

(د) برخلاف - سیاست آزادی دینی اعمال می شد.

(ه) هم چون - زبان های کهن ایرانی در مناطق مختلف فلات ایران رواج داشت.

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۵۲- چه تعداد از عبارت های زیر درباره «باورهای کهن اقوام آریایی مهاجر به ایران» درست است؟

(الف) هم چون اقوام آریایی هند، خدایان متعددی را می پرستیدند و آن ها را یغ، اهوره و امرتا می خواندند.

(ب) برخلاف مردم ایلام، بین النهرین و یونان برای خدایان خود معابد باشکوه می ساختند.

(ج) اعتقاد داشتند که نفوذ و قدرت خدایانشان محدود به ناحیه و شهر خاصی نیست.

(د) برخی عناصر طبیعی مانند آب، آتش و خاک را مقدس می شمردند.

(ه) برای خشنودی خدایان، حیوانات را قربانی می کردند و سرودها و نیایش های گوناگونی می خواندند.

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۳

۵۳- کدام عامل نقش بسزایی در «درآمیختن باورهای دینی کهن ایرانی با تعالیم زرتشت» داشت؟

(۱) پذیرش تدریجی دینی زرتشتی توسط معان و تبدیل آن ها به پیشوایان دینی جامعه زرتشتی

(۲) حضور گروه ها و اقوام متعدد با فرهنگ و اعتقادات گوناگون و آزادی مذهبی آن ها در قلمرو پهنای حکومت هخامنشیان

(۳) توجه و حمایت فرمانروایان اشکانی از پرستش و ستایش خدایان کهن ایرانی به ویژه ایزدمهر (میترا)

(۴) افزایش نفوذ و قدرت روحانیون زرتشتی در پی گسترش و رسمیت یافتن دین زرتشتی در دوره ساسانی

۵۴- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی کند؟

«در اواسط دوره اشکانیان، دین ..... نفوذ و گسترش چشمگیری یافت و .....»

(۱) بودایی - شاهزاده های از خاندان اشکانی برای نخستین بار کتاب های بودایی را به زبان پهلوی ترجمه کرد.

(۲) بودایی - به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت و در آن جا به کیشی مستقل تبدیل شد.

(۳) زرتشتی - برخی از شاهان اشکانی، تصویر آتشدانی را که نشانه گرایش آنان به کیش زرتشتی بود، بر روی سکه های خود نقش کردند.

(۴) زرتشتی - به دستور بلاش یکم، اوستا که تا قرن ها به صورت شفاهی نقل می شد، به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

۵۵- بیشترین آثار به جا مانده مربوط به کدام گروه زبان های کهن ایرانی است و این گروه زبانی در کدام دوره در مناطق مختلف ایران متداول بوده است؟

(۱) ایرانی کهن - از سقوط هخامنشیان تا قرون نخستین اسلامی

(۲) ایرانی کهن - از قدیمی ترین زمان تا پایان هخامنشیان

(۳) ایرانی میانه - از قدیمی ترین زمان تا پایان هخامنشیان

(۴) ایرانی میانه - از سقوط هخامنشیان تا قرون نخستین اسلامی

- ۵۶- چه تعداد از عبارات‌های زیر، درباره سکونتگاه‌های شهری در ایران صحیح است؟
 الف) منظور از شهر، هر یک از نقاط جغرافیایی است که دارای مصوبه هیئت دولت بوده و دارای شهرداری می‌باشد.
 ب) از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود است.
 ج) جمعیت زیاد ساکن در آن موجب شده که خانه‌ها فشرده و محله‌ها پرتراکم شود.
 د) بیشتر ساکنان آن در بخش خدمات و صنعت شاغل هستند.
 ه) معمولاً تفاوت زیادی در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم آن مشاهده نمی‌شود.

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۵۷- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

- «شکل‌های مختلف سکونتگاه‌ها در ایران ناشی از ..... است؛ برای مثال .....»
 ۱) نوع شیوه زندگی ساکنان آن - در شیوه زندگی عشایری، سکونت و یکجانشینی دیده نمی‌شود.
 ۲) نوع شیوه زندگی ساکنان آن - در روستاهای پراکنده، خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارند.
 ۳) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در آن - روستاهای متمرکز تحت تأثیر پدیده‌های افراد خود هستند.
 ۴) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در آن - اغلب ساکنان روستاها به کشاورزی اشتغال دارند.
 ۵۸- نقش هر سکونتگاه براساس چه عاملی تعیین می‌شود و کدام عبارت درباره نقش سکونتگاه‌ها نادرست است؟
 ۱) چگونگی پیدایش و کارکرد آن - نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آن‌ها منعکس می‌شود.
 ۲) وضع جغرافیایی آن - امروزه همه سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند.
 ۳) چگونگی پیدایش و کارکرد آن - شهرهای تهران و اصفهان به دلیل وجود کارخانه‌های مهم و متعدد، نقش صنعتی دارند.
 ۴) وضع جغرافیایی آن - ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تکامل و توسعه یابد.

۵۹- با توجه به رابطه «علت ← معلول» کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) افزایش جمعیت ← تغییر شکل سکونتگاه‌ها
 ۲) نارسایی در زمینه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی ← ایجاد وضعیت نامناسب زندگی شهری
 ۳) رشد شتابان شهرنشینی ← پیدایش کلان‌شهرها
 ۴) مهاجرت معکوس ← حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها

۶۰- مبنای تعیین نقش کدام یک از سکونتگاه‌های زیر، متفاوت از سایرین است؟

(۱) تهران (۲) مشهد (۳) انزلی (۴) اصفهان

۶۱- کدام گزینه با پاسخ سؤال زیر، مرتبط است؟

- «بازرگانی و تجارت چه تأثیری بر صادرات محصولات کشاورزی و صنعتی می‌گذارد؟»
 ۱) نقش فعالیت‌های اقتصادی در افزایش ثروت کشورها
 ۲) توجه انسان به علم اقتصاد برای تأمین نیازهای خود
 ۳) وابستگی میان بخش‌های مختلف اقتصادی
 ۴) تأثیر شناخت توان‌های محیطی بر عملکرد انسان در بخش‌های مختلف اقتصادی

۶۲- همه موارد زیر، از جمله مشکلات تولیدات کشاورزی در ایران است؛ به جز .....

- (۱) نوسانات آب و هوایی (۲) وجود آفات و خسارات طبیعی
 (۳) بی‌ثباتی در قیمت محصولات (۴) اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالیانه

۶۳- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر، به ویژگی‌های کدام بخش از صنایع ماشینی کشورمان اشاره دارند؟
الف) بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به شمار می‌رود.

ب) یکی از شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشور است که در سند چشم‌انداز به آن توجه خاصی شده است.
ج) بخش زیادی از صادرات غیرنفتی کشور را پوشش می‌دهد.

۱) پتروشیمی - خودروسازی - فلزات اساسی
۲) نفت و گاز - پتروشیمی - صنایع دستی
۳) نفت و گاز - خودروسازی - فلزات اساسی
۴) پتروشیمی - پتروشیمی - صنایع دستی

۶۴- امروزه با توجه به مشکل ..... توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی از ..... تغییر یابد.

۱) محدودیت خاک و بهره‌وری کم - باغداری به توسعه زراعت
۲) محدودیت خاک و بهره‌وری کم - زراعت به توسعه باغداری
۳) کاهش منابع آبی کشور - باغداری به توسعه زراعت
۴) کاهش منابع آبی کشور - زراعت به توسعه باغداری

۶۵- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر، مرتبط با کدام بخش از فعالیت‌های خدماتی است؟

الف) امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس آن شکل می‌گیرد.

ب) تمام فعالیت‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جامعه را تداوم می‌بخشد.

ج) می‌تواند اشتغال‌زایی، توسعه، رونق اقتصادی و ارتباطات جهانی سازنده ایجاد کند.

۱) تجارت - بازرگانی - گردشگری
۲) تجارت - گردشگری - حمل و نقل
۳) حمل و نقل - حمل و نقل - گردشگری
۴) حمل و نقل - تجارت - حمل و نقل

۶۶- «جهان اسلام، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد»، «دور ماندن انسان از حقیقت خود و هستی» و «فرهنگی که توان عبور و گذر از گذشته خود را ندارد»، به ترتیب در رابطه با کدام مورد است؟

۱) دو فرهنگ مصر و ایران - از خودبیگانگی حقیقی - خودباختگی فرهنگی
۲) فرهنگ‌های یونان و روم - از خودبیگانگی تاریخی - بحران هویت فرهنگی
۳) فرهنگ‌های مصر و ایران - از خودبیگانگی فرهنگی - بحران هویت فرهنگی
۴) دو فرهنگ یونان و روم - از خودبیگانگی فطری - خودباختگی فرهنگی

۶۷- مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب چیست و کدام یک از موارد زیر، از ویژگی‌های جهان اجتماعی خودباخته نیست؟

۱) غربزدگی جوامع غیرغربی - مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر نمی‌شوند و به طور فعال و خلاق، عناصر سازگار با هویت خود را از جهان‌های اجتماعی دیگر گزینش می‌کنند.

۲) اقتصاد تک‌محصولی جوامع استعمارزده - در ارتباطات با جهان اجتماعی دیگر، به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد.

۳) اقتصاد تک‌محصولی جوامع استعمارزده - در محدوده هنجارها و شیوه‌های زندگی، عناصری را از جهان اجتماعی دیگر بگیرد و در صورت لزوم در آن‌ها، تغییرات لازم را پدید آورد.

۴) غربزدگی جوامع غیرغربی - چنین فرهنگی نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کرده و از آن بگذرد.

۶۸- کدام عبارت، در رابطه با «روش جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با فرهنگ‌های دیگر» درست نیست؟

۱) جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، به تناسب هستی‌شناخت توحیدی خود در علوم مختلف آن‌ها دخل و تصرف کرد و عناصر مشرکانه آن‌ها را نپذیرفت.

۲) با حفظ اصول خود به تعامل پرداخت و به همین دلیل عناصر سازگار با آن اصول را از دیگر فرهنگ‌ها اخذ کرد و در صورت نیاز به بازسازی آن عناصر اقدام نمود.

۳) با تعدیل اصول خود در تعامل با فرهنگ‌های دیگر، از عقاید و ارزش‌های مسیحیت قرون وسطی عبور کرد و در صورت نیاز به بازسازی آن عناصر اقدام نمود.

۴) جهان اسلام در رویارویی با فرهنگ‌هایی همانند مصر و ایران، زمینه تحولات هویتی آن‌ها را پدید آورد، به طوری که آن‌ها عقاید و ارزش‌های توحیدی را پذیرفتند.

۶۹- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام .....

۱) هویتی غیردینی و آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آن که هویت‌های اجتماعی متفاوت داشته‌اند، در قالب عناوین قوم‌گرایانه که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

۲) هویتی توحیدی، دینی و آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آن که هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

۳) هویتی غیردینی و آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آن که هویت‌های اجتماعی واحدی داشته‌اند، در قالب عناوین قوم‌گرایانه که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی متفاوتی پیدا کردند.

۴) هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آن که هویت‌های اجتماعی واحدی داشته‌اند در عقاید و آیین‌های زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی متفاوتی پیدا کردند.

۷۰- به ترتیب، کدام گزینه در مورد مواجهه بخش‌های مختلف جهان اسلام و از جمله ایران با جنگ‌های صلیبی و حملات مغول درست است و کدام گزینه، در مورد تأثیر انقلاب اسلامی بر هویت ایرانی درست نیست؟

۱) به دفع مهاجمان پرداخت - مهاجمان را درون خود هضم و جذب کرد - اسلام به عنوان قطب فرهنگی جدید تبدیل شد.

۲) بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت - مهاجمان را درون خود هضم و جذب کرد - تبدیل جامعه ایران به قلب تپنده بیداری اسلامی

۳) مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد - بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را دچار خودباختگی فرهنگی کرد - از مرزهای جامعه ایمانی خود به مدت هشت سال دفاع کرد.

۴) مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد - به دفع مهاجمان پرداخت - بازگشت ایران به اسلام و بازگشت به خویشن الهی و توحیدی خود به ترتیب، مصادیق «الف»، «ب»، «ج» و «د» در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(ج)	مستشرقان و هویت فرهنگی جوامع اسلامی
(ب)	افق‌های جدیدی را به روی دانشمندان غربی گشود.
(د)	نماد هویت جهان اسلام در صد سال اخیر
(الف)	فارسی دری، زبان دوم جهان اسلامی

۱) به دلیل ملحق شدن ایرانیان به جهان اسلام - بیداری اسلامی - هویتی توحیدی و آمیخته با اساطیر - حجاب و پوشش

۲) مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام - حیات معنوی اسلام - هویتی سکولار و دنیوی - حجاب و پوشش

۳) به دلیل ملحق شدن ایرانیان به جهان اسلام - حیات معنوی اسلام - هویتی سکولار و دنیوی - پرچم و فرهنگ

۴) مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام - بیداری اسلامی - هویتی توحیدی و آمیخته با اساطیر - پرچم و فرهنگ

۷۲- به ترتیب کدام یک از نظام‌های سیاسی زیر، بیانگر دیدگاه‌های «فارابی»، «ارسطو» و «جمهوری اسلامی» است؟

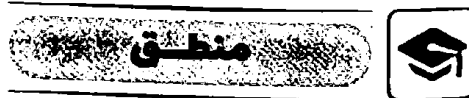
۱) مدینه فاضله را جامعه‌ای الهی می‌داند که براساس سنت و قانون الهی شکل گرفته است - در نظام الیگارشی، فرد براساس حقیقت و فضیلت بر مردم حکومت می‌کند - نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه قرار گرفته است.

۲) نظام‌های سیاسی براساس دو ملاک دین‌مداری و دنیامداری، تقسیم می‌کند - حکومت اکثریت براساس خواست و میل افراد را جمهوری می‌نامد - عنوان جمهوری در این ترکیب به معنای سازمان یافتن فعالیت مردم بر مبنای عقاید اسلامی است.

۳) جوامع جاهلی را براساس نوع آرمان‌ها و ارزش‌های آن تقسیم می‌کند - در نظام آریستوکراسی، اقلیت براساس حقیقت و فضیلت بر مردم حکومت می‌کند - همانند نظام مردم‌سالاری دینی است که مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است.

۴) نظام سیاسی دینی بر مدار احکام و قوانین الهی و با رأی اکثریت مردم سازمان می‌یابد - حکومت اکثریت بر مدار فضیلت را پولیتی می‌نامند - کلمه اسلامی در ترکیب جمهوری اسلامی، به معنای به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی است.

- ۷۳- کدام مورد به ترتیب در خصوص «چگونگی تأثیر نظام سیاسی بر توسعه فرهنگ»، «پدیدآیی سیاست» و «لیبرالیسم» درست است؟
- (۱) وفادار ماندن نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی - سازمان یافتن قدرت برای رسیدن به هدفی معین - اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌ها
 (۲) نظام فرهنگی، اصول و ارزش‌های نظام سیاسی را تعیین می‌کند - سازوکارهایی برای اعمال قدرت یک جهان اجتماعی - اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌ها
 (۳) عدول نظام سیاسی از اصول و ارزش‌های فرهنگی - سازوکارهایی برای اعمال قدرت یک جهان اجتماعی - قدرت بدون اکراه و بلکه با رضایت طرف مقابل
 (۴) نظام فرهنگی، اقتدار نظام سیاسی را تأمین می‌کند - سازمان یافتن قدرت برای رسیدن به هدفی معین - قدرت بدون اکراه و بلکه با رضایت طرف مقابل
- ۷۴- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
- کدام نظام سیاسی با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است؟
 - به استفاده از شیوه‌ها و ابزارهای فرهنگی مانند هنر و رسانه برای مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری جویی خود چه می‌گویند؟
 - قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، چه نام دارد؟
 - وقتی بخواهیم فردی، فعالیت ارادی خود را مطابق اراده و میل انجام دهد، تنها راه چیست؟
- (۱) لیبرال دموکراسی - امپراتوری رسانه - مشروعیت - استفاده از قدرت سخت
 (۲) نظام آریستوکراسی - سلطه هژمونیک - مشروعیت - جلب تبعیت فرد
 (۳) نظام آریستوکراسی - امپراتوری رسانه - اقتدار - استفاده از قدرت سخت
 (۴) لیبرال دموکراسی - سلطه هژمونیک - اقتدار - جلب تبعیت فرد
- ۷۵- تعداد عبارت‌های صحیح را مشخص کنید و کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- الف) در گذشته قدرت سخت یک کشور موجب سلطه سیاسی و اقتصادی بر سایر کشورها می‌شد و قدرتی آشکار است.
 ب) فارابی، مدینه فاضله را جامعه‌ای می‌داند که براساس سنت و قانون الهی شکل می‌گیرد.
 ج) مقبولیت قدرت به این معناست که قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص و با رضایت مردم حاصل شود.
 د) کسانی که توان تأثیرگذاری بیشتری بر اراده دیگران دارند، از قدرت اجتماعی بیشتری برخوردارند.
- (۱) ۳ - غ - ص - ص - ص
 (۲) ۲ - ص - غ - ص - غ
 (۳) ۳ - ص - ص - غ - ص
 (۴) ۲ - غ - غ - ص - ص

- ۷۶- اجزای نتیجه قیاس اقترانی ..... قیاس استثنایی در میان دو مقدمه پخش شده‌اند و ..... تأثیری در اعتبار قیاس ندارد و عامل پویایی قیاس و نزدیکی دو مقدمه به یکدیگر، ..... است.
- (۱) همانند - کیفیت مقدمات - وجود نتیجه
 (۲) برخلاف - علامت حد وسط - جزء مشترک
 (۳) برخلاف - تعیین شکل قیاس - حد وسط
 (۴) همانند - تعیین شکل قیاس - وجود نتیجه
- ۷۷- درباره قیاس اقترانی می‌توان گفت .....
- (۱) براساس ترتیب قرارگیری موضوع و محمول نتیجه به چهار شکل تقسیم شده است.
 (۲) نتیجه و محتوای مقدمات قیاس اقترانی همواره قطعی و صادق است.
 (۳) موضوع نتیجه این قیاس از مقدمه دوم استخراج می‌شود.
 (۴) جزء مشترک مقدمات آن در نتیجه حضور ندارد.
- ۷۸- اگر نتیجه یک قیاس اقترانی معتبر «هر الف ب است» باشد و حد وسط مقدمه اول در جایگاه محمول باشد؛ این قیاس شکل چندم است؟
- (۱) شکل اول یا دوم (۲) فقط شکل اول (۳) فقط شکل دوم (۴) شکل اول یا چهارم

۷۹- کدام قیاس معتبر است؟

- (۱) مقدمه اول: بعضی الف ب است. مقدمه دوم: بعضی ج ب است. نتیجه: بعضی الف ج است.
- (۲) مقدمه اول: بعضی الف ب است. مقدمه دوم: بعضی ج ب نیست. نتیجه: بعضی الف ج نیست.
- (۳) مقدمه اول: هیچ الف د نیست. مقدمه دوم: بعضی د ج نیست. نتیجه: بعضی الف ج نیست.
- (۴) مقدمه اول: بعضی الف ب است. مقدمه دوم: هیچ ج ب نیست. نتیجه: بعضی الف ج نیست.

۸۰- کدام عبارت درباره قضاای شرطی درست است؟

- (۱) ممکن است در آن ها به اتصال و انفصال دو نسبت به صورت همزمان حکم شود.
- (۲) مقدم در قضیه شرطی متصل، بخشی است که همواره پیش از تالی ذکر می شود.
- (۳) ممکن نیست که ملازمه و پیوستگی دو نسبت در شرطی منفصل وجود داشته باشد.
- (۴) در قضاای شرطی، حتماً از ادات شرط به صورت «اگر» و «یا» استفاده می شود.

۸۱- درباره قضیه «چنین نیست اگر درس بخوانی، حتماً پولدار بشوی» کدام گزاره صحیح است؟

- (۱) حکم به عدم پیوستگی میان دو نسبت داده است.
- (۲) حکم به اتصال میان درس خواندن و پولدار شدن داده است.
- (۳) یک بار حکم به اتصال و یک بار حکم به عدم اتصال دو نسبت داده است.
- (۴) یک قضیه شرطی متصل است که به ملازمه میان دو نسبت حکم داده است.

۸۲- درباره قضاای شرطی منفصل حقیقی می توان گفت .....

- (۱) نسبت میان دو بخش آن، تساوی یا عموم و خصوص مطلق است.
- (۲) در احکام قضاای و از نظر صدق و کذب، مانند رابطه تناقض است.
- (۳) ممکن است هر دو طرف قضیه همزمان با یکدیگر صادق و یقینی باشند.
- (۴) ممکن است به جز حالت هایی که ذکر شده، حالت دیگری قابل فرض باشد.

۸۳- کدام قضیه، منفصل مانعةالجمع است؟

- (۱) هر موجودی یا مادی است یا غیرمتحرک.
- (۲) انسان یا راه می رود یا تفکر می کند.
- (۳) انسان یا شنا می کند یا غرق نمی شود.
- (۴) انسان یا نشسته است یا راه می رود.

۸۴- کدام گزینه بیانگر رابطه صدق و کذب در قضیه منفصل مانعةالرفع است؟

- (۱) اگر اولی صادق باشد، دومی قطعاً کاذب است.
- (۲) اگر اولی صادق باشد، دومی شاید صادق باشد.
- (۳) اگر اولی کاذب باشد، دومی قطعاً کاذب است.
- (۴) اگر اولی کاذب باشد، دومی شاید کاذب باشد.

۸۵- همه قیاس های استثنایی زیر معتبر است؛ به جز .....

- (۱) اگر خورشید بتابد، روز است. لکن خورشید می تابد؛ پس روز است.
- (۲) اگر کسی مسلمان باشد، روزه می گیرد. او روزه می گیرد؛ پس مسلمان است.
- (۳) اگر باران ببارد، خیابان ها خیس می گردد. لکن خیابان ها خیس نیست؛ پس باران نباریده است.
- (۴) اگر آب جاری باشد، پاک کننده است. آب رودخانه جاری است؛ پس پاک کننده محسوب می شود.

تاریخ آزمون

۱۴۰۳/۰۱/۳۱

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه دهم انسانی

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۵

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

۱۵ دقیقه	۱۰	۱	۱۰	ریاضیات	۱
۱۰ دقیقه	۲۰	۱۱	۱۰	اقتصاد	۲
۱۵ دقیقه	۳۵	۲۱	۱۵	علوم و فنون ادبی	۳
۱۰ دقیقه	۴۵	۳۶	۱۰	زبان عربی (اختصاصی)	۴
۱۰ دقیقه	۵۵	۴۶	۱۰	تاریخ	۵
۱۰ دقیقه	۶۵	۵۶	۱۰	جغرافیا	۶
۱۰ دقیقه	۷۵	۶۶	۱۰	جامعه‌شناسی	۷
۱۰ دقیقه	۸۵	۷۶	۱۰	منطق	۸

داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$1, 2, 2, 2, 2, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 7, 7, 7, 8 \Rightarrow \text{داده ۱۰}$$

داده‌های داخل جعبه

$$\bar{x} = \frac{2+5+5+6}{4} = \frac{18}{4} = 4.5$$

$$\sigma^2 = \frac{(2-4.5)^2 + 2(5-4.5)^2 + (6-4.5)^2}{4} = \frac{1+0+1}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

$$\bar{x} = \frac{1+2+1+2+2+2+2-2+2+2+1+7+5}{8} = 5$$

$$\Rightarrow 2a+20=40 \Rightarrow 2a=20 \Rightarrow a=10$$

حال داده‌ها را بازنویسی می‌کنیم و به صورت مرتب می‌نویسیم تا چارک اول را بیابیم:
1, 6, 2, 10, -2, 11, 7, 5

$$\begin{matrix} \text{مرتب می‌کنیم} & \rightarrow & -2, 1, 2, 5, 6, 7, 10, 11 \\ & & \downarrow & & \downarrow \\ & & Q_1 & & Q_2 \end{matrix}$$

$$Q_1 = \frac{1+2}{2} = 1.5$$

می‌دانیم ۷۵ درصد داده‌ها از چارک اول یعنی $Q_1 = 1.5$ بیشتر هستند

می‌دانیم ۹۶ درصد داده‌های آماری نرمال در فاصله $\bar{x} - 2\sigma$

تا $\bar{x} + 2\sigma$ قرار می‌گیرند پس داریم:

$$\begin{cases} \bar{x} - 2\sigma = 6 \\ \bar{x} + 2\sigma = 14 \end{cases} \xrightarrow{\text{با هم جمع می‌کنیم}} 2\bar{x} = 20 \Rightarrow \bar{x} = 10$$

$$\bar{x} - 2\sigma = 6 \Rightarrow 10 - 2\sigma = 6 \Rightarrow 2\sigma = 4 \Rightarrow \sigma = 2$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = 2^2 = 4$$

برای سنجش پراکندگی داده‌ها با داده پرت بهترین انتخاب

داده میان چارکی یا IQR است که اثر داده پرت را از بین می‌برد.

برای نمایش داده‌های کیفی، نمودار دایره‌ای چون همراه با

درصد داده‌ها است مناسب‌تر است.

$$\text{جمع فراوانی‌ها} = 8+4+2+2+1 = 20$$

$$\text{نسبت داده ۲} = \frac{2}{20}$$

$$\text{زاویه مربوط به داده ۲} = \frac{2}{20} \times 360^\circ = 36^\circ$$

داده‌ها را از روی نمودار بازنویسی می‌کنیم:

$$1, 1, 2, 2, 2, 2, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5, 7, 7, 7, 9$$

$$\Rightarrow 2+2+2+7+1 = 14 \text{ داده}$$

$$\begin{cases} Q_2 = \text{داده نهم} = 5 \\ Q_1 = \text{میان نیمه اول داده‌ها} = \frac{\text{داده پنجم} + \text{داده چهارم}}{2} = \frac{2+2}{2} = 2 \\ Q_3 = \text{میان نیمه دوم داده‌ها} = \frac{\text{داده چهاردهم} + \text{داده سیزدهم}}{2} = \frac{5+7}{2} = 6 \end{cases}$$

$$\text{دامنه میان چارکی: } IQR = Q_3 - Q_1 = 6 - 2 = 4$$

۲

$$\bar{x} = \frac{x_1f_1 + x_2f_2 + \dots + x_n f_n}{f_1 + f_2 + \dots + f_n}$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{6(2) + 8(2) + 10(2) + 12(6) + 14(1)}{2+2+2+6+1}$$

$$= \frac{18+16+20+72+14}{16} \Rightarrow \bar{x} = \frac{130}{16} = 8.125$$

$$\sigma^2 = \frac{2(6-8.125)^2 + 2(8-8.125)^2 + 2(10-8.125)^2 + 6(12-8.125)^2 + 1(14-8.125)^2}{2+2+2+6+1}$$

$$= \frac{2(16) + 2(2) + 2(4) + 6(16) + 1(36)}{16}$$

$$= \frac{28+8+8+96+36}{16} = \frac{176}{16} = 11$$

وقتی واریانس صفر است که پراکندگی نداریم و همه داده‌ها با هم برابرند:

$$x_1 = x_2 = \dots = x_n = a$$

پس در داده‌های گروه دوم داریم:

$$\bar{x} = \frac{a+1+a+2+\dots+a+a}{n} = \frac{na + (1+2+\dots+n)}{n} = \frac{na+n}{n} = a+1$$

$$\Rightarrow \bar{x} = a+2$$

$$\sigma^2 = \frac{(a+1-a-2)^2 + (a+2-a-2)^2 + (a+3-a-2)^2}{n}$$

$$+ \frac{(a+4-a-2)^2 + (a+5-a-2)^2}{n}$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(-2)^2 + (-1)^2 + 0^2 + 1^2 + 2^2}{n} = \frac{2+1+1+4}{n}$$

$$= \frac{8}{n} = 2 \Rightarrow \sigma = \sqrt{2}$$

اگر اضلاع این مربع‌ها را $x_1, \dots, x_n, x_1$ در نظر بگیریم

داریم:

$$\text{میانگین محیط‌ها} = \frac{(2x_1) + (2x_2) + \dots + (2x_n)}{n} = 12$$

$$\Rightarrow 2(x_1 + x_2 + \dots + x_n) = 12 \Rightarrow x_1 + \dots + x_n = 6 \quad (1)$$

$$\text{میانگین طول ضلع‌ها} = \frac{2}{n} = 2$$

$$\text{میانگین مساحت‌ها} = \frac{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2}{n} = 10 \Rightarrow x_1^2 + \dots + x_n^2 = 100 \quad (2)$$

حال واریانس طول اضلاع مربع‌ها را در می‌یابیم:

$$\sigma^2 = \frac{(x_1-2)^2 + (x_2-2)^2 + \dots + (x_n-2)^2}{n}$$

$$= \frac{(x_1^2 - 4x_1 + 4) + (x_2^2 - 4x_2 + 4) + \dots + (x_n^2 - 4x_n + 4)}{n}$$

$$= \frac{(x_1^2 + \dots + x_n^2) - 4(x_1 + \dots + x_n) + 4 \times n}{n}$$

$$\xrightarrow{(2), (1)} \frac{100 - 4(6) + 4 \times 6}{6} = \frac{100 - 24 + 24}{6} = \frac{100}{6} = 16.67$$

۲۱۶

$$۷ = ۲ + ۵ = \text{سهم دهم چهارم}$$

$$۸/۵ = ۲ - ۱۲/۵ = \text{سهم دهم پنجم}$$

$$۱۲ = ۲/۵ + ۹/۵ = \text{سهم دهم هشتم}$$

$$۲۰ = ۷ + ۱۳ = \text{سهم دهم نهم}$$

برای بررسی سهم دهم کفایت سهم کل دهکها را جمع کرده و از ۱۰۰ کم کنیم

$$۲ + ۲/۵ + ۶ + ۷ + ۸/۵ + ۱۰ + ۱۲/۵ + ۱۳ + ۲۰ = ۸۴/۵$$

$$۱۰۰ - ۸۴/۵ = ۱۵/۵$$

الف) نتایج پرداخت خمس عبارتند از: ۱- توزیع مجدد ثروت

۲- کمک به عدالت اقتصادی ۳- کمک به افراد ناتوان

ب) در برنامه‌ریزی‌های مالی خود با توجه به مبحث خمس، باید ابتدا سال مالی خود را مشخص کنیم.

الف) صورت سؤال درآمد ماهیانه را به ما داده است، ابتدا باید درآمد

سالیانه را به دست آوریم:

$$\text{میلیون تومان } ۲۵ \times ۱۲ = ۳۰۰$$

الف) ابتدا باید میزان کل هزینه‌ها را به دست بیاوریم:

$$\text{میلیون تومان } ۸۲ + ۲/۵ + ۰/۵ = ۸۵$$

$$\text{میلیون تومان } ۸ + ۱۲ + ۰/۵ = ۲۰/۵$$

۲۸ میلیون تومان: خورد و خوراک

۱۸ میلیون تومان: سایر

$$\text{میلیون تومان } ۱۶۱/۵ = ۱۸ + ۲۸ + ۲۰/۵ + ۸۵ = \text{جمع کل هزینه‌ها}$$

حال کفایت آن را به ۱۲ تقسیم کنیم تا مخارج ماهیانه به دست بیاید:

$$\text{میلیون تومان } ۱۳/۲۶ = ۱۲ \times (۱۶۱/۵)$$

ب) مقدار پس‌انداز فرد برابر است با اختلاف درآمد با مجموع هزینه‌ها (مخارج) و سرمایه‌گذاری‌ها:

$$\text{میلیون تومان } ۵۸/۵ = ۳۰۰ - (۱۶۱/۵ + ۸۰)$$

ج) برای به دست آوردن میزان خمس پرداختی، باید میزان ملازده درآمد (پس‌انداز) را بر ۵ (۲۰٪) تقسیم کنیم:

$$\text{میلیون تومان } ۱۱/۷ = ۵۸/۵ \div ۵$$

الف) مراحل بودجه‌بندی:

۱- مشخص کردن همه درآمدها

۲- فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر

۳- مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌ها

۴- کاهش هزینه‌های غیرضروری و شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد

ب) مدیریت هزینه‌های پیش‌بینی‌پذیر و ثابت، نسبت به مدیریت سایر هزینه‌ها راحت‌تر است.

الف) اگر بتوان وقوع یک هزینه و مبلغ حدودی آن را پیش‌بینی

کرد و برایش برنامه‌ریزی انجام داد، آن هزینه پیش‌بینی‌پذیر است، اما اگر وقوع آن اتفاقی و ناگهانی باشد، آن هزینه پیش‌بینی‌ناپذیر است.

توجه: گزینه (۱) به هزینه‌های ثابت اشاره دارد.

تمامی هزینه‌های پیش‌بینی‌پذیر، ضروری نیستند (رد گزینه (۲))

الف) اگر معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی، یعنی رشد تولید

ناخالص داخلی را با معیارهای اندازه‌گیری نابرابری درآمدی و نیز سایر شاخص‌ها ترکیب کنیم، تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور به دست می‌آوریم.

ب) در گزارش توسعه انسانی، ایران در رتبه ۶۵ و جزو کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به شمار می‌رود.

الف) مقدار افزایش قیمت در سال دوم:

برای به دست آوردن افزایش قیمت‌ها در سال X کفایت مقدار تولید در سال X به قیمت پایه را از مقدار تولید در همان سال به قیمت جاری کم کنیم.

$$۷۳۰ - ۷۰۰ = ۳۰$$

ب) افزایش قیمت در سال سوم:

$$۹۰۰ - ۸۴۰ = ۶۰$$

ج) افزایش میزان تولید در سال سوم برابر است با:

- مقدار تولید سال سوم (به قیمت پایه) = مقدار افزایش تولید سال سوم
مقدار تولید سال اول

$$۸۴۰ - ۶۰۰ = ۲۴۰$$

ب) بررسی عبارت‌های نادرست:

ج) با محاسبه ارزش کل کالاها، نهایی، خودبه‌خود ارزش کالاها واسطه‌ای که در آن به کار رفته است هم در آن محاسبه می‌شود و نیازی به محاسبه جداگانه آن‌ها نیست.

د) تولید ناخالص داخلی ایران، جمع تمام تولیداتی است که شرکت‌ها و افرادی که در ایران فعالیت می‌کنند، آن‌ها را تولید کرده‌اند.

الف) قبل از هر چیز باید مقدار درآمد حقوق‌گیران و دستمزدها را

به دست بیاوریم:

$$۱۲۰ = \frac{۲}{۳} \times (۶۰ + ۱۲۰) = \text{درآمد حقوق‌گیران}$$

$$۷۰ = \frac{۱}{۳} \times (۱۲۰ + ۸۰) = \text{دستمزدها}$$

الف) درآمد ملی در این جامعه برابر است با:

اگر بخواهیم درآمد ملی را به دست بیاوریم باید کل ردیف‌های درآمدی را با هم جمع کنیم.

$$۱۳۰ + ۸۰ + ۱۲۰ + ۶۰ + ۱۲۰ + ۷۰ = ۵۸۰ = \text{میلیارد ریال}$$

ب) درآمد سرانه در این جامعه برابر است با:

$$۵۸۰,۰۰۰,۰۰۰ \div ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۱,۶۰۰ = \text{ریال}$$

الف) کشورهای معمولاً با سرمایه‌گذاری بیشتر یا به کارگیری

روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش می‌دهند و این امر به درآمد بیشتر می‌انجامد (افزایش ظرفیت تولیدی لزوماً به افزایش صادرات منجر نمی‌شود).

ب) یکی از منشاءهای مهم رشد اقتصادی، افزایش منابع است؛ برای مثال اگر جمعیت در طول زمان رشد کند، به طور کلی عرضه نیروی کار هم افزایش می‌یابد. (لزوماً با افزایش جمعیت، درآمد ملی هم بیشتر نمی‌شود)

ج) رشد اقتصادی، منحنی را به سمت راست - بالا، منتقل می‌کند که نشان‌دهنده امکان بیشتر تولید در کشور است.

۲۱) ردیف: - / واژگان قافیه: «باده پرست» و «مست» / حروف

اصلی: «تست» / قاعده: (۲) (مصوت + صامت + صامت)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ردیف: است. / واژگان قافیه: «لمشب» و «لب» / حروف اصلی: «تب» /

قاعده: (۲) (مصوت + صامت)

(۲) ردیف: - / واژگان قافیه: «باده» و «باده» / حروف اصلی: «اده» / قاعده:

(۲) (مصوت + صامت)

(۴) ردیف: است. / واژگان قافیه: «در» و «بیر» / حروف اصلی: «در» /

قاعده: (۲) (مصوت + صامت)

۲۲) ۳

«ز در» چهره محال است مرد زرد کند / چه لایق است که اظهار درد مرد کند

قافیه قافیه ریف

قافیه قافیه ریف

روم اصلی

روم اصلی

۲۳-۲۴) واژگان لافیه: لیلی و دعوی / حروف الحاقی: «ی» /

حرف اصلی: - / عیب قافیه: تفاوت صامت‌ها و مصوت‌ها در حروف اصلی

۲۴-۱) واژگان لافیه: «جیریل» و «قندیل» / حروف قافیه: یل

(مصوت + صامت) / قاعده: (۲)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) واژگان قافیه: «ماه» و «[ترتیب] ماه» / حرف قافیه: مصوت بلند «ه» / قاعده: (۱)

(۳) واژگان قافیه: «باله» و «[خن] باله» / حرف قافیه: مصوت بلند «ه» / قاعده: (۱)

(۴) واژگان قافیه: «جستجو» و «نکو» / حرف قافیه: مصوت بلند «ه» / قاعده: (۱)

۲۵) مفهوم گزینه (۴): ناکمی اهل نانش و فضل و هنر

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) توصیف ناکمی

(۲) ناپابناری لذت و دوام رنج

(۳) خودشناسی لازمه شناخت دیگران است / تقلیل عرفان و زاهد بی بصیرت

زبان عربی (اختصاصی)

مناسب‌ترین گزینه را برای ترجمه، تعریبه مفهوم یا واژگان مشخص کن
(۲۶ - ۲۷):

۲۶) ۱ ترجمه کلمات مهم: انشاءً پدید آورد / انشأه: خواستار آباد

کردن شد

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در (از) / اقرار داد (پدید آورد) / به ابله‌ای پرداختید (خواستار آباد کردن شد «استمتر» صیغه مفرد مذکر غائب است)

(۳) «انشاء» ماضی است پدید آورد / «استمتر» ناهمست ترجمه شده است

(۴) در (مانند گزینه (۲)) / اقرار می‌دهد (مانند گزینه (۲)) / به ابله‌ای می‌پردازید (مانند گزینه (۲))

۲۷) ۳ ترجمه کلمات مهم: تنقل: منتقل می‌شود / انفصالی:

پالایشگاهها / البلاد: شهرها، کشور

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) منتقل می‌کنند (منتقل می‌شود «تنقل» مجهول است) / «بواسطه» دقیق ترجمه نشده است / کامیون‌ها (تفتکش‌ها)

(۲) «فی» ترجمه نشده است / «با استفاده» نادرست است / کلمیون‌ها (مانند گزینه (۱))

(۴) انتقال می‌دهند (مانند گزینه (۱)) / «فی» ترجمه نشده است

علوم و فنون ادبی

۲۱) ۲ تفاوت عمده سبک شعر در این دوره با شیوه شاعری پیش از

آن، مقدمه ظهور «سبک عراقی» (نه هندی) در شعر فارسی شد.

۲۲) ۲ دو مورد ذکرشده در گزینه (۲) مربوط به نشر این دوره

نیست. (از ویژگی‌های نثر دوره سامانی‌اند.)

۲۳) ۴ متن سؤال، ویژگی‌های نثر فنی را دارد که دوران رواجش، قرن

ششم هجری است.

۲۴) ۴ بیت گزینه (۴) مفهومی «عراقی» دارد که از ویژگی‌های سبکی

شاعر قرن پنجم به بعد است و سایر گزینه‌ها با توجه به مضامینی چون سادگی

زبان، روح شادی و خوش‌باشی، واقع‌گرایی، توصیفات طبیعی، ساده و محسوس،

تشبیهات حسی و ... متعلق به سبک «خراسانی» هستند.

۲۵) ۴ چهارمقاله نظامی عروضی از نمونه نثرهای سده‌های پنجم و

ششم است که یکی از ویژگی‌هایشان «آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان»

به شمار می‌رود.

۲۶) ۲ تنیدی کلام نسبت به مخاطب و استفاده از واژه تحقیرآمیز

«مردک» در گزینه (۲)، مصداق ویژگی فکری «رواج هجو در شعر» است.

۲۷) ۴ «به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر» یکی از

ویژگی‌های ادبی سبک عراقی است، اما در گزینه (۴) این ویژگی دیده نمی‌شود.

۲۸) ۲ کشف‌الاسرار و غذای‌الابرار: ابوالفضل بیبندی

۲۹) ۴ ردیف: می‌کنی / واژگان قافیه: جا و دل‌ها / حرف اصلی:

مصوت بلند «ه» / حروف الحاقی: - / قاعده: (۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ردیف: - / واژگان قافیه: خانه و بیگانه / حروف اصلی: «ان» / حروف

الحاقی: «ه» / قاعده: (۲)

(۲) ردیف: نیست / واژگان قافیه: فرسنگی و دل‌تنگی / حروف اصلی: «تنگ» /

حروف الحاقی: «ی» / قاعده: (۲)

(۳) ردیف: - / واژگان قافیه: خاکی و دردناکی / حروف اصلی: «اک» /

حروف الحاقی: «ی» / قاعده: (۲)

نکته: «ی» و «ه» اگر مصوت باشند و در پایان واژه لافیه بیایند، از

حروف الحاقی‌اند. مثلاً «ه» در کلماتی مانند ترانه و خانه و «ی» در کلماتی

مانند، علی و ولی.

۳۰) ۴ ردیف: گردید / واژگان قافیه: «رها» و «جنا» / حروف

اصلی: مصوت بلند «ه» / قاعده: (۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ردیف: کرده‌اند / واژگان قافیه: «دین» و «مسکین» / حروف اصلی:

«ین» / قاعده: (۲) (مصوت + صامت)

(۲) ردیف: می‌رود / واژگان قافیه: «محمل» و «منزل» / حروف اصلی: «ل» /

قاعده: (۲) (مصوت + صامت)

(۳) ردیف: نمی‌باشد مرا / واژگان قافیه: «دربان» و «مهمان» / حروف اصلی:

«ان» / قاعده: (۲) (مصوت + صامت)

۲۸) ۲) ترجمه کلمات بهمان نسبت الحشرات حشر کش ها

استخرا به کار گرفته می شود

برده می شود

۱) حرمی مستند حرم و هدیه اسکن است استفاده شده

استه می شود استفاده صلح است: تأثیر گذار است - تأثیر

می گذارد - تأثیر صلح است

۲) استفاده و دستگیر کردن فعل صند و باید به شکل فعل ترجمه شود

۳) استفاده می کند (فعل کریمه (۱۱) / تأثیر - تأثیر ترجمه شده است

۳۶) ۲) برده می شود

۱) تأثیر به شمار می آید ترجمه شده است

۲) استفاده مجهول است بجه می شود

۳) در آن کسی است باشد - لکن بعد در آن است باشد

۳۷) ۲) برده می شود

۱) بار می شود مجهول است بیخ امرای ل و ترجمه شده است

۲) بار می شود صلح است صلح

۳) بیخ (فعل کریمه (۱۱) / صلح - صلح است

۳۸) ۲) ترجمه عبارت سوال چه ما با صلح صلح ساخته می شود

معلوم این عبارت با کریمه (۳۶) معمولی دارد

برده می شود

۱) تأثیر چه ما به کوچک یا بزرگ آن است

۲) در آن بزرگ می شود و بی

۳) در آن به آنی بعد از تحمل محس

۱) ترجمه عبارت

۱) نگارنده به کار برسی و استفاده (بریده مطلب واره - استفاده است)

۲) مضاف کاری باعث کار کارول و کارمندان

۳) استفاده مگر استنویس ها و مکتوب ها

۴) بلاسبک مضافی مکتوب بری - حد و کار

۵) بیخ مکتوب و در جواب به مکتوبات است مکتوبی که (۲۵ - ۲۶)

۳۹) ۲) با توجه به لری که مکتوبات بر روی است فقر مکتوب مکتوب

مکتوب و باید فعل مجهول به کار رود مکتوب (پوشه می شود)

برده می شود

۱) تأثیر صلح است و فعل معلوم مکتوب مکتوبی را در آن مکتوب مکتوب

۲) با توجه به مکتوب فعل مجهول صلح است این مکتوب (در حد صلح مکتوب)

۳) مکتوب با توجه به علامت اجزای مکتوب مکتوب و مکتوب مکتوب مکتوب

مجهول صلح است مکتوب (در حد صلح مکتوب)

۴) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۵) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۶) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۷) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۸) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۹) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۰) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۱) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۲) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۳) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۴) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۵) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۶) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۷) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۸) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۹) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۰) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۶) ۱) پس از آن که قیام از برای حکومت تشکیل دادند سر می نهادند

مکتوب را فتح کردند و به خروج قزاق و حاکمان علی که افراد حکومت را بر

همه داشتند به قوت بیشتر و سرعت بالاتری دست برداشتند مرکز قدرت و

تأثیر بود علی حاکم، موجب ایجاد تمرکز برای حاکمان و احکامی و

شکل گیری طبقات اجتماعی به معنای واقعی آن شد زیرا گونه فرسایشی

مانند را باید سرانجام این تحلیل داشت

۳۷) ۲) برده می شود

۱) در آن مکتوب مکتوب به دلیل است مکتوب مکتوب، گروه جنگجویان است

به کشاورزان، شکار و روحانیون، در حاکمان اجتماعی بالاتری قرار گرفتند

۳۸) ۲) برده می شود

۱) در آن مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۴) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۵) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۶) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۷) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۸) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۹) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۰) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۱) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۲) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۳) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۴) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۵) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۶) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۷) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۸) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۱۹) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۰) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۱) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۲) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۳) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۴) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۵) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۶) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۷) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۸) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۹) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۰) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۱) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۲) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۳) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۴) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۵) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۶) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۷) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۸) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۳۹) مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب مکتوب

۲۶۲) محدودیت در منابع آب و خاک، بهره‌وری کم، وجود آفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی‌ثباتی در قیمت محصولات از جمله مشکلات تولیدات زراعی در کشور است که باعث شده است کشورمان در تأمین برخی محصولات زراعی به واردات وابسته باشد.

توجه، اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، موجب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باقی شده است.

۲۶۳) الف) بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور، صنعت نفت و گاز و پتروشیمی است.

ب) صنعت خودروسازی یکی از شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشور است که می‌تواند فرصت‌های شغلی بسیاری برای کشور فراهم آورد و از جمله صنایعی است که در سند چشم‌انداز به آن توجه خاصی شده است.

ج) منابع مربوط به فلزات اساسی، بخش زیادی از صادرات غیرنفتی کشور را پوشش می‌دهد.

۲۶۴) امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری یا روش‌های نوین آبیاری و متناسب با محیط تغییر یابد.

۲۶۵) الف) امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می‌گیرد.

ب) راه‌ها، رگ‌های حیاتی جامعه هستند و تمام فعالیت‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جامعه را تلاطم می‌بخشند.

ج) گردشگری در ردیف شغل‌های پردرآمد پاک و کم‌هزینه است که برای کشور میزبان می‌تواند اشتغال‌زایی، توسعه رونق اقتصادی و ارتباطات جهانی سازنده ایجاد کند.

جامعه‌شناسی

۲۶۶) به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل است جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد.

اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، منع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود. در این جهان‌های اجتماعی، انسان‌ها از حقیقت خود و هستی دور می‌مانند.

اگر اعضای جهان اجتماعی، دچار خودباختگی فرهنگی شوند، نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تلاطم ببخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که سهوت و مقهور آن شده است ملحق شود.

۲۶۷) خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را «غریزگی» می‌نامند که غریزگی جوامع غیرغربی مهم‌ترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.

جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد که اعضای سهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر می‌شوند و حالت خلاق و فعال خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست می‌دهند.

۲۶۸) جهان اسلام با حفظ اصول خود به تامل با فرهنگ‌های دیگر پرداخت (نه تعدیل اصول خود) و عبور از عقاید و ارزش‌های مسیحیت فزون وسطی به جهان غرب برمی‌گردد نه جهان اسلام.

۲۵۲) در اواسط دوره اشکانیان، دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری یافت و برخی از پادشاهان اشکانی به این دین گرویده و با از آن پشتیبانی کردند. گفته می‌شود یکی از شاهان این سلسله به نام بلاش یکم دستور داد متون پراکنده اوستا گردآوری شود. برخی از شاهان اشکانی، تصویر آئیندانی را که نشانه گرایش آنان به گیش زرتشتی بود، بر روی سکه‌های خود نقش کرده‌اند.

۲۵۵) زبان‌های ایرانی دوره میانه، تقریباً از زمان سقوط هخامنشیان تا فروپاشی حکومت ساسانیان (۶۵۱م) و حتی فزون نخستین اسلامی، در مناطق مختلف ایران متداول بودند. از این گروه زبان‌ها آثار بیشتری به جا مانده است.

جغرافیا

۲۵۶) بررسی عبارت نادرست،

۵) معمولاً تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم ساکن در شهرها مشاهده می‌شود.

۲۵۷) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را به وجود آورده است. در روستاهای پراکنده خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارند. روستاهای متمرکز نیز تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود هستند.

۲۵۸) نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود. به طور مثال، شهرهای مقدس مشهد و قم به دلیل وجود زیارتگاه مورد توجه زائران است و آن‌ها را شهرهای زیارتگاهی می‌نامند.

امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند. نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آن‌ها منعکس می‌شود. ممکن است نقش سکونتگاه‌ها در طول زمان تغییر کند و یا تکامل و توسعه یابد.

۲۵۹) با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال‌های اخیر از جمله آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها آغاز شده است. این پدیده را «شهرگریزی یا مهاجرت معکوس» می‌گویند.

۲۶۰) نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود.

پروفس کلیمه‌ها،

(۱) تهران ← نقش سیاسی - اداری (به واسطه پایتخت بودن، استقرار وزارتخانه‌ها و ...)

(۲) مشهد ← نقش زیارتگاهی (به واسطه وجود زیارتگاه‌ها) عامل انسانی

(۳) انزلی ← نقش بندری (به واسطه قرارگیری در کنار دریا و قابلیت پهلوگیری و تخلیه بار و ...) عامل طبیعی

(۴) اسفهان ← نقش صنعتی (وجود کارخانه‌های مهم و متعدد) عامل انسانی

۲۶۱) فعالیت‌های اقتصادی در سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات انجام می‌شود و بین این بخش‌ها، وابستگی وجود دارد. توجه همه‌جانبه به سه بخش مذکور، نقش مهمی در توسعه اقتصادی و پیشرفت کشورها دارد.

۶۹- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آن که هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیینی زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

۷۰- بخش‌های مختلف جهان اسلام و از جمله ایران در تاریخ اسلامی خود طی سده‌های مختلفه به دفع مهاجمان در جنگ‌های صلیبی پرداخت و در حمله مغول، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد. تأثیرات انقلاب اسلامی ایران بر هویت ایرانی در سه زمینه بود: ۱- بازگشت ایران به اسلام که بازگشت به خویشاوندی الهی و توحیدی بود. ۲- از مرزهای جلعه ایلمی خود به مدت هشت سال دفاع کرد. ۳- جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد اما ظهور اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید به تأثیرات جهان اسلام برمی‌گردد نه جامعه ایران.

۷۱- زبان فارسی دری به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده زبان سیسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت و به عنوان زبان دوم جهان اسلام، مرزهای امپراتوری گورکانی و عثمانی را درنوردید. حیات معنوی اسلام افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گسترده است و نظریه پردازان غربی را به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است. در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود.

حجاب و پوشش به عنوان نماد هویت جهان اسلام در صد سال اخیر، فرارز و فرودهایی داشته است.

۷۲- فارابی، جوامع جاهلی را براساس نوع آرمان‌ها و ارزش‌هایی که دارند به قسامی تقسیم می‌کند. ارسطو در دسته‌بندی انواع حکومت‌ها، حاکمیت اقلیت بر اساس فضیلت و حقیقت را آریستوکراسی می‌نامند. جمهوری اسلامی با مردم‌سالاری دینی، نوعی نظام سیسی است که در جهان اسلام مورد توجه است اسلامی قرار گرفته است.

۷۳- نظام سیاسی اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیسی خود، به بسط و توسعه فرهنگی کمک می‌کند. هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، سیاست پدید می‌آید زیرا سیاست اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین است. لیبرالیسم به معنای اهاحیت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست.

۷۴- لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام سیاسی با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است. سلطه‌ای که از شیوه‌ها و ابزارهای فرهنگی مانند هنر و رسانه برای مهندسی رضایت عمومی و توجه برتری‌جویی خود استفاده می‌کند، از نوع سلطه هژمونیک است.

قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود.

اگر بخواهیم فردی، فعالیت ارادی خود را مطلق اراده و میل ما انجام دهد، تنها راه، جلب تبعیت اوست.

۷۵- بررسی عبارت نادرست: ج) مشروعیت قدرت (نه مقبولیت قدرت) به این معناست که قدرت بر اساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خلقی اعمال شود و مدبر مشروعیت حق و باطل بودن است.

۷۶- تفاوت قیاس اقتزائی و قیاس استثنائی ← اجزای نتیجه قیاس

اقتزائی (موضوع و محمول) در میان مقدمات بخش شده‌اند در حالی که عین نتیجه یا تقیضی نتیجه قیاس استثنائی، صرفاً درون یکی از مقدمات است. عوامل اعتبار قیاس اقتزائی ← هر دو مقدمه سالبه نباشد (کیفیت مقدمات) - علامت حد وسط حداقل در یک مقدمه مثبت باشد - هر کدام از موضوع یا محمول نتیجه که علامت مثبت دارند در مقدمات نیز علامت مثبت داشته باشند. عامل اقتزان و پویایی قیاس و نزدیکی دو مقدمه ← حد وسط یا همان جزء مشترک در میان دو مقدمه

بررسی سایر گل‌نامه‌ها:

- ۱) هر سه بخش نادرست است.
۲) بخش دوم نادرست است.
۳) بخش‌های اول و سوم نادرست هستند.

۷۷- جزء مشترک در میان مقدمات قیاس اقتزائی، حد وسط

است که در نتیجه حضور ندارد.

بررسی سایر گل‌نامه‌ها:

- ۱) قیاس اقتزائی بر اساس «جایگاه ارزش‌گیری حد وسط به چهار شکل تقسیم شده است.
۲) قیاس اقتزائی ممکن است صادق یا کاذب باشد.
۳) موضوع نتیجه قیاس اقتزائی از مقدمه اول و محمول نتیجه از مقدمه دوم به دست می‌آید.

۷۸- حد وسط در مقدمه اول، در جایگاه محمول است پس با شکل اول است یا شکل دوم از طرفی باید بداند که نتیجه معتبر قیاس اقتزائی شکل دوم، همواره سالبه است، در حالی که نتیجه قیاس موجود در صورت سؤال، موجه است، پس قیاس مذکور، شکل اول است.

لطفه، چرا نتیجه معتبر قیاس اقتزائی شکل دوم، همواره سالبه است؟ زیرا اگر نتیجه موجه باشد، هر دو مقدمه نیز باید موجه باشد، یعنی علامت محمول هر دو مقدمه «منفی» می‌شود و از آن جا که حد وسط در هر دو مقدمه در جایگاه محمول است، پس قیاس شرط دوم اعتبار خود را از دست می‌دهد. موجه کلیه (هر الف ب است) فقط در نتیجه معتبر قیاس اقتزائی شکل اول وجود دارد.

۷۹- قیاس موجود در گزینه (۲) همه شرایط اعتبار قیاس اقتزائی را دارد.

- شرط اول ← حداقل یکی از مقدمات موجه است.
شرط دوم ← علامت حد وسط حداقل در یکی از مقدمات مثبت است.
شرط سوم ← هر کدام از موضوع یا محمول که در نتیجه، علامت مثبت دارد، در مقدمات نیز علامت مثبت داشته باشد.

بررسی سایر گل‌نامه‌ها:

- ۱) شرط دوم را ندارد زیرا حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.
۲) شرط سوم را ندارد زیرا محمول نتیجه دارای علامت مثبت است در حالی که در مقدمه دوم علامت منفی دارد.
۳) شرط اول را ندارد زیرا هر دو مقدمه سالبه است.

۸۶ (۲) در قضیه منفصل مانع‌الرفع، اجتماع ممکن است اما ارتفاع محال است؛ یعنی ممکن است هر دو طرف صادق باشند؛ اما امکان ندارد هر دو طرف کاذب باشند.

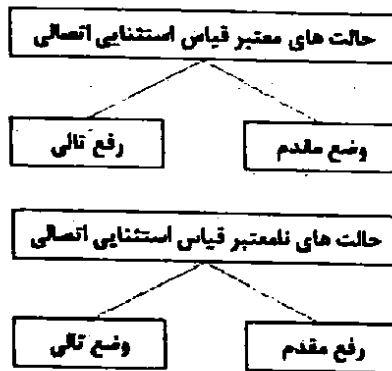
بر اساس توضیحات بیان‌شده، اگر اولی صادق باشد، دومی نیز ممکن است صادق باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در صورت صدق طرف اول، طرف دوم ممکن است صادق یا کاذب باشد زیرا اجتماع در قضایای منفصل مانع‌الرفع، ممکن است.

(۳ و ۴) در صورت کذب طرف اول، طرف دوم قطعاً صادق است؛ زیرا ارتفاع قضایای منفصل مانع‌الرفع، محال است.

۸۵ (۲)

قیاس موجود در گزینه (۲) وضع تالی و نامعتبر است؛ زیرا ممکن است یک شخص یهودی یا زرتشتی نیز، روزه بگیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱ و ۳) وضع مقدم و معتبر است.

(۲) رفع تالی و معتبر است.

۸۰ (۲) در قضایای شرطی منفصل، لزوماً حکم به جدایی و انفصال و عناد دو نسبت می‌شود؛ نه اتصال و پیوستگی آن‌ها.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در قضایای شرطی، حکم به اتصال یا انفصال دو نسبت می‌شود؛ یعنی لزوماً یکی از این حالت‌ها رخ می‌دهد.

(۲) ممکن است مقدم و تالی به ترتیب نباشند؛ مثلاً: موفق می‌شوی، اگر درس بخوانی.

(۴) ممکن است در قضایای شرطی، اصلاً از اجابت شرط استفاده نشود؛ مثلاً: درس بخوانی، موفق می‌شوی.

۸۱ (۱) قضیه صورت سؤال، حکم به عدم اتصال میان «درس خواندن» و «پولدار شدن» داده است؛ یعنی به زبان ساده می‌خواهد بگوید که این دو مورد لزوماً به هم ربطی ندارند و ملازمه و پیوستگی میان آن‌ها وجود ندارد.

لکن، این‌گونه نیست که در همه قضایای شرطی متصل، نسبت ایجابی باشد؛ بلکه ممکن است نسبت سلبی باشد و به عدم اتصال دو نسبت حکم شود دقیقاً مانند قضیه موجود در صورت سؤال که به عدم ملازمه درس خواندن و موفق شدن حکم شده است.

۸۲ (۲) اجتماع و ارتفاع قضایای شرطی منفصل حقیقی، محال است؛ یعنی همواره یک طرف صادق و طرف دیگر کاذب است؛ دقیقاً مانند رابطه تناقض در احکام قضا که از صدق یک طرف، به کذب طرف دیگر می‌رسید و برعکس.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در قضیه شرطی منفصل حقیقی، حکم به جدایی کامل دو نسبت می‌دهیم؛ یعنی نمی‌توانند عین هم باشند یا یکی اعم از دیگری باشد؛ پس امکان ندارد نسبت میان اجزای آن‌ها، تساوی یا عموم و خصوص مطلق باشد؛ مثل: عدد یا زوج است یا فرد.

(۳) در قضیه شرطی منفصل حقیقی، امکان ندارد که دو طرف، همزمان صادق یا کاذب باشند.

(۴) در این‌گونه قضایا، به جز حالت‌هایی که ذکر شده، حالت دیگری وجود ندارد؛ مثلاً انسان یا زنده است یا غیرزنده و حالت دیگری وجود ندارد.

۸۳ (۴) انسان اگر نشسته باشد، نمی‌تواند راه برود.

انسان اگر راه برود، نمی‌تواند نشسته باشد.

انسان می‌تواند نه راه برود و نه نشسته باشد؛ مثلاً می‌تواند خوابیده باشد. پس دو بخش قضیه، نمی‌توانند همزمان صادق باشند و با یکدیگر جمع شوند ولی می‌توانند همزمان کاذب باشند؛ پس قضیه مذکور، منفصل مانع‌الجمع است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یک موجود ممکن است «هم» مادی باشد «هم» غیرمتحرک؛ مثل: گیاه. پس دو بخش قضیه با یکدیگر جمع شده در حالی که در قضیه منفصل مانع‌الجمع، نباید دو بخش قضیه، همزمان یا یکدیگر صادق باشند.

(۲) یک انسان ممکن است «هم» راه برود، «هم» تفکر کند. پس دو بخش قضیه با یکدیگر جمع شده در حالی که در قضیه منفصل مانع‌الجمع، نباید دو بخش قضیه، همزمان یا یکدیگر صادق باشند.

(۳) یک انسان ممکن است «هم» شنا کند، «هم» غرق نشود. پس دو بخش قضیه با یکدیگر جمع شده در حالی که در قضیه منفصل مانع‌الجمع، نباید دو بخش قضیه، همزمان یا یکدیگر صادق باشند.